

L'ESQUELLA DE LA TORRATXA

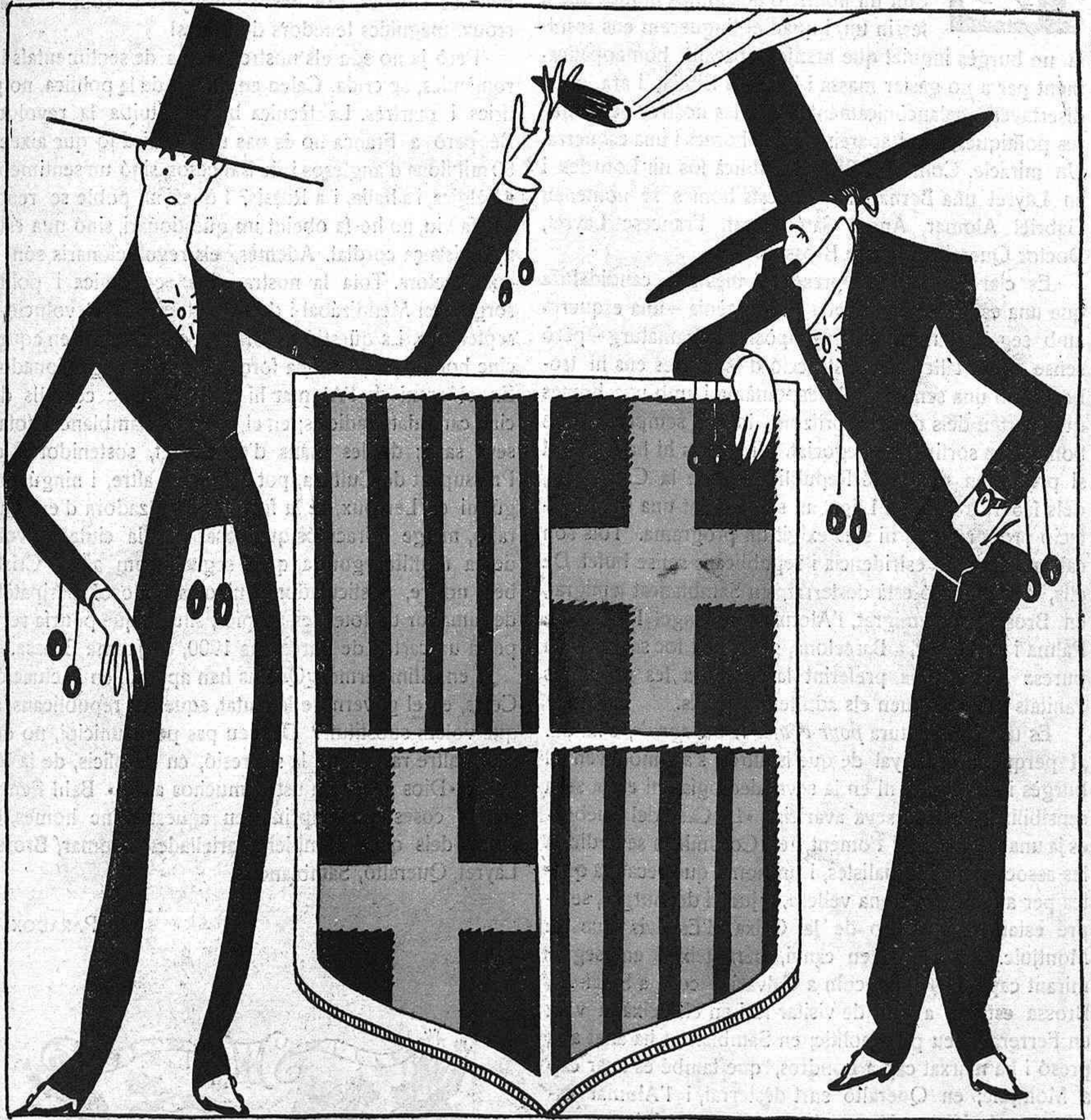
Núm. 1943 ————— Any XXXVIII

BARCELONA 23 DE MARÇ DE 1916



PERIODIC HUMORISTIC IL·LUSTRAT

10 cèntims ————— Atrassats: 20



ELS «FENÓMENOS»

—Oye, tu... too eze rojo del ezcudo é sangre.

—Zí; zangre torera.



Els darrers romàntics

ENS passàrem quatre anys per a fer l'esquerra i un per a desfer-la; anarem buscant un home, o dos mitjos homes que'n fessin un, i quan el tinguerem ens resultà un burgès inquiet que menjava bacallà homeopàticament per a no gastar massa i llegia la Bíblia; i ara, quan disertàvem malancònicament sobre les nostres desventures polítiques, se'ns apareixen cinc homes i una esquerra. Un miracle. Com si el Bloc Republicà fós un Lourdes i en Layret una Bernardeta. Aquests homes se nomenen Gabriel Alomar, Angel Samblancat, Francesc Layret, Doctor Queraltó i Jaume Brossa.

Es clar que encara representen més una candidatura que una esquerra vertebrada i homogènia—una esquerra amb segell, junta municipal, apòstol i dramaturg—però sense posar taller de construcció d'esquerres ens hi trobem amb una sentimental i espontània i amb uns homes que surten dels quatre horitzons, lo que sempre fa més bonic que sortir d'un negociat. Ningú els hi ha demanat si procedien de l'Unió Republicana o de la Catalanista, dels federals o de La Lliga, ni s'ha buscat una representació proporcional, ni s'ha exigut un programa. Tots són catalanistes amb estridència i republicans sense bufet. De ells, en Queraltó està desterrat, en Samblancat emigrat, en Brossa mig emigrat, l'Alomar fa d'Angel Revoltat a Palma i en Layret, a Barcelona, guarda el foc sagrat de la puresa republicana, preferint la solitud a les profitoses vanitats que otorguen els adulteris polítics.

Es una candidatura *pour epater le bourgeois*, s'ha dit. ¿I perquè no? Senyal de que'ls altres s'acomodaven al burgès i no'l ferien ni en la seva ideologia, ni en la seva sensibilitat, ni en la seva avarícia. «La Casa del Pueblo» és ja una sucursal del Foment, i en Corominas se dedica a les associacions mutualistes, i un home que recauda quotes per a tenir una bona vellesa, a judici del burgès, sempre estarà més aprop de la Caixa d'Estalvis que de Montjuic. Els nous, en canvi, persisteixen en seguir mirant cap a Montjuic, com a Calvari i com a Sinaí. En Brossa estigué a punt de visitar-lo i en ell deixà la vida en Ferrer, el seu pare polític; en Samblancat ha anat a la presó i ha marxat cap a Londres, que també és anar cap a Montjuic; en Queraltó surt desterrat, i l'Alomar escrigué a lo Víctor Hugo el seu «Mes terrible», aventurant-se a tothom, arriscant la llibertat, quan en la muntanya fatídica ressonaven les fusellades.

I és que aquests homes són els nostres darrers romàntics. Si arribessin a anar al Congrés, semblarien uns redivius de 1870. Perquè són homes de Corts Constituents. Tenen d'elles la decisió jacobina, i l'ansia per les constructives renovacions. Serien amb en Samblancat Suñer i Capdevila, amb en Layret salmeronians, amb l'Alomar castelarins, d'un castelarisme sigle xx, és a dir, d'eloqüència sobria. Fins les seves testes tenen un aire de niçaga republicana. En Samblancat apareix com un purità, cap de Cromwell; en Queraltó, com un dantonià; en Brossa i en Layret són any 70, a Madrid o a París, a les Corts septembrines o a la Commune. Què lluny queden les siluetes bovines dels senyors Corominas i Lerroux, magnífics tenedors de llibres!

Però ja no són els nostres temps de sentimentals i de romàntics, se crida. Calen enginyers de la política, no pas lírics i martres. La tècnica ha substituït a la revolució. Bé, però a França no és pas una tècnica lo que aixeca a 80 mil·lions d'anglesos i de francesos, sinó un sentiment. I a Bèlgica, i a Itàlia, i a Rússia? I quan un poble se renova i se fa viu, no ho fa obeint un qüestionari, sinó una estranya frisança cordial. Ademés, els revolucionaris són els constructors. Tota la nostra vida econòmica i política sorgí d'en Mendizábal i dels diputats de la Revolució de setembre. La qüestió és tornar a començar. I en aquests cinc homes se dona una força estranya i sugestionadora. En el crani de l'Alomar hi caben els cinc cervells dels cinc candidats radicals; en el cor d'en Samblancat tota la seva sang; de les mans d'en Layret, sostenidores del Pressupost de Cultura, pot neixer un altre, i ningú, ningú, ni en Lerroux, té la força hipnotitzadora d'en Queraltó, metge miraculós que passa per la ciutat envoltat de la multitud gorida, que'l segueix com a un Crist. I ben nostre, gesticulador, quixotesc, filosof peripatètic, declamador de totes les utopies, silueta que podria servir per a un cartell de Barcelona 1900, en Jaume Brossa.

I en ultim terme. ¿Què'ns han aportat, en l'actuació a Corts, en el govern de la ciutat, aqueixos republicans, als que volem substituir? Del seu pas pel Municipi, no deixaràn altre rastre que la supressió, en els oficis, de la fórmula: «Dios guarde a usted muchos años.» Bah! Penseu en les coses que suprimirien aquests cinc homes, els noms dels quals semblen martellades: Alomar, Brossa, Layret, Queraltó, Samblancat.

PARADOX



Mobles de lloguer

En les diferents branques del comerç i de la indústria, si els que les exploten són gent de senderi i esperit observador, a més del manteniment del seu còs i del profit necessari per a assegurar la vellesa, en treuen un seguit d'observacions, exemples i lliçons que poden servir-los i els serveixen per a fer-se un petit manual de filosofia i un aplec de contes veritat que'ls divertiran en les velleses.

Un dels oficis, diguem-ne oficis, que's presten més a l'anècdota i al conte verd i als curiosos records és el de llogador de mobles. Ningú com ell sab d'opulències de uns quants dies, ningú com ell de misèries i, sobre tot, ningú com ell sab de lo que és l'amor, i allà on viu i com té parada la casa.

Nosaltres tenim un amic que'l fa aquest negoci de llogar mobles i quan comença a explicar anècdotes no acaba. N'hi han de bones a fè. Expliquem-ne una.

L'altre dia una *senyora* a la qual tenia llogat un magnífic mobiliari Lluís XV se li presentà per a desdonar-lo i en canvi comprar-ne (comprar-ne, eh?) un altre de modern, modestet.

—I això, que anem a menos?

—No senyor, a més. Ja tinc per viure i em retiro.

—La felicito.

Anaren al pis, se canvià el menjador, el rebedor, la saleta de confiança, etc., etc. Al arribar a l'arcova, digué el moblista:

—Això ho deixo?

—No.

—I doncs?

—Un llit de monja.

—I ara?

—Res, de monja; no hi vui cabre més que jo.



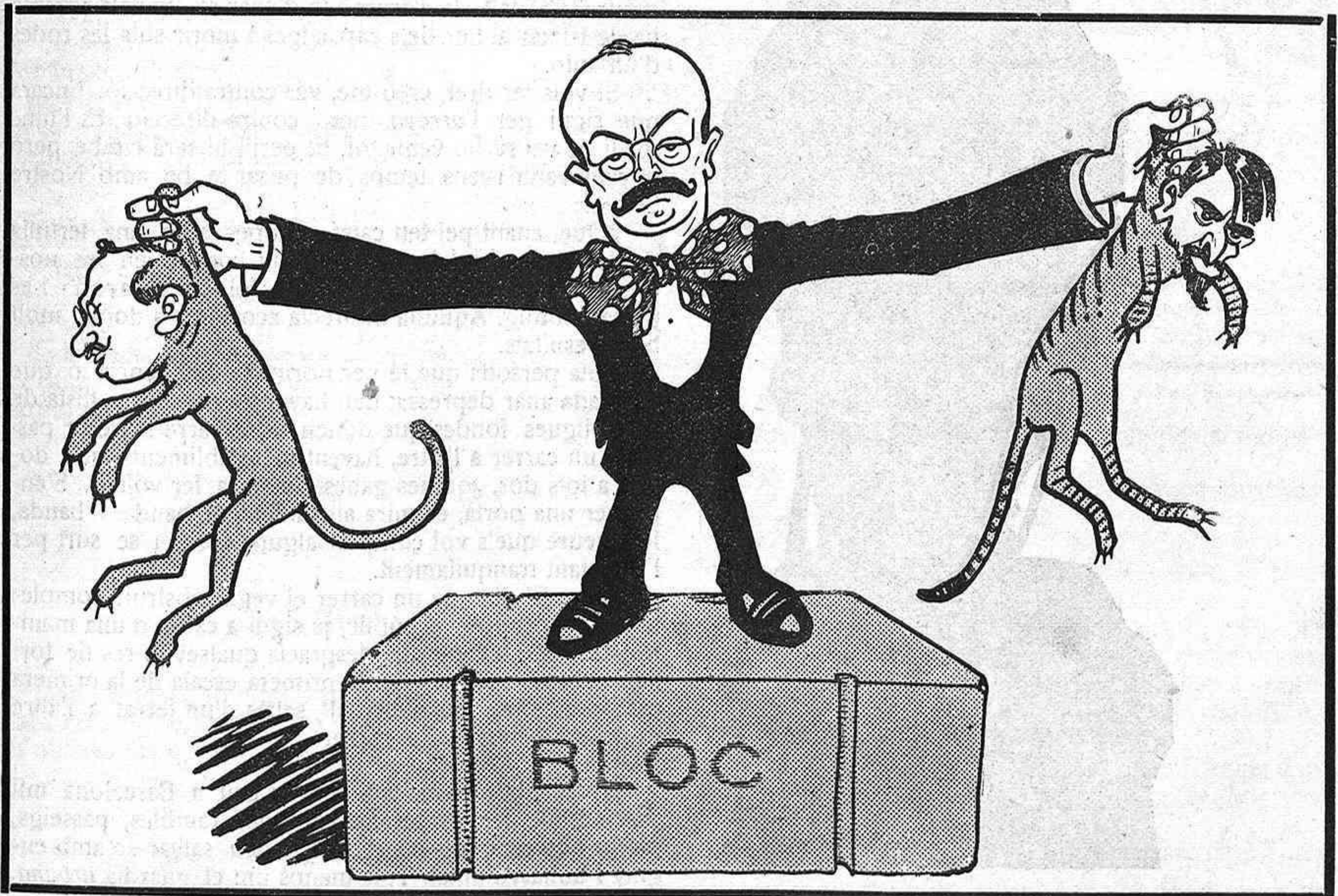
El perfecte vianant

(GUÍA PRÀCTICA PELS QUE VAN A PEU)

II I ÚLTIM

Comparada amb altres grans capitals del seu *rango*, com Lyó, Gènova o Marsella, es veu tot seguit que la nostra ciutat és la ciutat de la mandra. La gent, aquí, no camina; es passeja. Sembla que no vagi enlloc... i pot-ser és veritat. Aquí tothom mira d'entrebancar an el que porta pressa.

¿L'estimat llegidor vol fer via, en cas d'urgència, salvant tota mena d'obstacles, caminant amb pas lleuger?



Y EN ESTAS DISPUTAS...

—Quina en fóra que me'ls fiqués tots dos a la butxaca!

Que segueixi els nostres consells i es disposi a seguir la nostra cursa de perfecte vianant.

Comencem per les rambles que és el rovell de l'ou. Dalit i fòra! Ja veuràs si en farem de dreuera.

¿Veus aquell kiosc de diaris on l'aparador de penjolls i els badocs formen una espessa muralla?... Quines ganes d'anar a voltar i rebre empentes!... Es passa per



SALA-CASANOVA

“Un bel morir tutta una vita onora”

sota dels diaris penjats i en paus. Té, veus?... Aquí el pas és ben lliure i expedit. Ningú gosa passar-hi, doncs passa-hi tu i ningú et destorbarà en ta carrerra desenfundada.

Ja hem passat. Tornem a anar pel mig. ¿Que hi torna a haver empentes? enfilem per entre els testos i la taula d'una florista qualsevol. «Que vol un ram, senyoret?» «Vui passar!» I passes.

¿Que una criatura se't posa entre cames?... Si és molt petita, fas un salt per damunt d'ella; si és crescuteta, la agafes pel nas o per la cua del monyo i l'apartes.

Ara un remat de cabres atravesa el passeig?... No't destarotis, per això, ni esperis que passin elles, perquè són molt ronsagueres. Cama enlaire, i ara una, ara l'altra les vas sobrepasant a totes. Si entre el remat hi va aquella que està tant prenyada, aquella la respectes; que no per anar depressa tens dret a fer cabricidis.

Que, a causa d'un embuç de carruatges, et trobes de vegades, davant la Portaferrissa, amb un cotxe aturat al mig del passeig central de la Rambla? Res d'anar a donar la volta. Amb molta lleugeresa i discreció—que això ja t'ho donarà la pràctica—obres la portella del cotxe, et fiques dins, la tornes a tancar i surts per l'altra. Si per cas adins del cotxe hi va algú, se li diu: *Pardon!* o *dispensil...* i llestos.

El vianant que vagi per les aceres, que no sigui ase, que no's deixi il·lusionar per la mala costum d'anar per la dreta. En el nostre país carruatges i persones van per la dreta i és el sistema d'anar a poc a poc i de pendre mal. Cada dia ho veiem. Va un ciutadà pel cantó que li correspòn, i porta pressa... ja està ben llest; o no s'ha de moure de dalt de l'acera i té d'anar al pas dels altres o ha de baixar al lloc dels carruatges i morir sota les rodes d'un auto.

Si vols fer dret, creu-me, vés contra-direcció. Encara que sigui per l'*arroyo*, però contra-direcció. És l'únic medi de veure-ho venir tot. El perill hi serà també, però el veus venir i tens temps de posar te bé amb Nostre Senyor.

¿Que, anant pel teu camí, et topes amb una tertulia de dones al mig del pas, cosa molt corrent en les nostres centríques vies?... Es diu: «Vol fer el favor?» i es passa pel mig. Aquesta indirecta acostuma a donar molt bons resultats.

Tota persona que té per norma la diligència o que li agrada anar depressa, deu haver de fer-se una llista de les botigues fondes que donen a dos carrers. Per a passar d'un carrer a l'altre, havent-hi establiments que donen a tots dos, ¿quines ganes d'anar a fer volta?... S'entra per una porta, es mira als taulells de banda i banda, fent veure que's vol comprar alguna cosa, i se surt per l'altra tant tranquilament.

Ah!... El dia que un carrer el vegis obstruït completament per nombrós públic, ja sigui a causa d'una manifestació, un incendi, una desgracia qualsevol, res de tornar endarrera. Puges per la primera escala de la primera casa que trobes, quan ets dalt, saltes d'un terrat a l'altre i tornes a baixar cap al carrer.

Ja veus, bon barceloní, com hi han a Barcelona mil sistemes de fer dreuera. Anant per rambles, passeigs, places i carrers, tots els esculls poden salvar-se amb enginy i bona voluntat. Tots menys un: el *guardia urbano*. Aquest sí que és un entorpiment invencible. El vianant que s'entrebanca amb un obstacle d'aquests en el seu camí, ja pot dir que farà tard.

Comedia

No sabem si al publicar-se aquestes ratlles s'haurà ja representat la comedia dels senyors Callén i Colominas Maseras, la qual està anunciada per a dimarts en el Saló de Cent, jugant els principals papers els autors i el tercer, *malgré lui*, el senyor Soler, regidor catòlic.

La broma està bastant ben empescada i en ella es veu la mà de don Lluís G. Callén, el qui sab mirar a contra-claror dels duros.

Vegin com anirà:

Proposició de l'il·lustre senyor don Lluís G. Callén:

«Que's canviï el nom de plaça del beat Oriol pel de plaça de sant Josep Oriol».

El senyor Colominas Maseras en protesta i diu que an ell no li consta que l'Oriol fós sant.

En Callén diu que a *la cuenta* en Colominas confón al sant del Pi amb la Cuca-fera.

En Colominas respòn que no confón les Amèriques i que és molt radical.

Aleshores en Callén conta el miracle dels raves, explica que dejunava éssent noi de mamella, descriu aquell Nadal celebrat amb una arengada, etc., etc.

En Colominas diu mal de la religió, l'Ulled l'ajuda, en Polo s'indigna amb l'abstinència i el pobre Callén, acovardit, fa:

—Jo no ho deia per ofendre. Sóc més ateu que cap.

Aleshores el senyor Soler s'aixeca a defensar la religió escarnida i a sant Oriol befat.

Tots riuen molt, sobre tot el públic que diu: «an aquesta casa no dinem, però lo que és divertir-nos...»



En Jofre, xocolater.

—Que no surt, senyora?—m'ha preguntat el *barquillero*.

—No puc, he caminat molt i porto la roba estripada.

—Ja aguantarà fins al vespre?

—Me sembla que sí.

—I menjar?

—Menjaré peixos crusos.

El *barquillero* ho trobà tot molt natural. Jo vaig posar-me a pescar com si fós un tiburó, però els peixos em relliscaven de les dents. Després m'he barallat a mocegades amb un lluç i el lluç se m'ha menjat el nas. Al últim he fet presa en un peix tendre.

Déu meu! Acabo de menjar-me tota la cama d'un nen. Ja està fet! Me l'acabaré de menjar tot, és dolç com sucre candi.

Ara els séus pares m'empaiten. Voldrà treure'm a terra ensenyant les vergonyes; sense nas. Aii

DIA 4

Senyor! quina vergonya! No vui ni recordar-me'n.

Somnis

Una senyora apuntava en una llibreta lo que somniava cada nit, algunes fulles d'una d'elles caigueren en les nostres mans; diuen aixís:

DIA 3

He volat molt, em perseguíen, no sé qui era, però em perseguíen. Me donava cops amb les cases i amb les muntanyes, però a cops de cap, de puny i a coces les esbotzava com si fóssin de cartró. Per fi m'he pogut amagar sota l'aigua, s'hi estava molt bé. Després vaig treure el cap, era davant dels Orientals.

CAJA AHORRO POSTAL



—Vostè també per aquí?
 —Sí, miri, vinc a estalviar 10 cèntims i a gastar una pesseta de temps i de paciència.

DIA 5

He cosit quinze camises per als pobres; la tela s'aixamplava i s'encongía a voluntat; eren camises amb gorra i espartenyas.

DIA 6

Per què tinc de somniar tant sovint amb aquest home estrany que'm domina del tot? Avui tenia la barba verda, era d'enciam i jo me l'he menjada; m'ha pegat al mig del carrer i encara em donava gust. Duia una baga amb un ull d'home viu encontres de pedra, li he demanada i s'ha arrencat el dit per a donar-me-la. L'he abraçat. No vui somniar mai més amb aquest home.

DIA 7

He enviat a cercar el metge, ha vingut i m'ha dit:

—Tregui la llengua.

L'he tret de mal grat.

—Més.

L'he tret més.

—Més.

—Encara no n'hi ha prou?

—No, més.

—Quanta llengua haig de treure?

—Mitja cana. Se pensa que poden veure's les malalties interiors a la punta de la llengua?

Me l'ha agafada i ha estirat bàrbarament; després ha dit:

—No hi ha perill, el part se presenta natural.

—Poca-vergonyal sóc una senyoreta.

—No és cap deshonra; ara d'això n'hi ha passa. Mig Barcelona se troba així mateix.

Desseguida vaig començar a sentir dolors i com si em ballessin dintre el ventre, vaig començar a gemegar.

—Esperi's; vaig a buscar els instruments.

Portà una caixa de guitarra i d'ella ne tragué un monstruós filabarquí.

—Què vol fer?

—Veure si és frare o monja.

—Però què li sembla que tinc dintre?

—Podria ésser un serpent,—digué molt serio i em foradà en un instant, després agafà un bulto i se n'anà.

—Senyoreta! Senyoreta!—feu la cambrera—el metge se n'emporta un bulto.

El doctor tornà a entrar, i tot rabiós digué, deixant un paquet a terra:

—Quedi's lo séu. No tenia res dintre i li he tret les tripes. Tothom se pot equivocar.

DIA 8

No he somniat.

F.



XAFARDERES

—Això sí que es un senyor sombrero!
—Caram, ja ho crec; com que'ls hi paga el querido.

El banquet de les vanitats

En una revista virolada i estulta de Madrid, un antic escriptor pornogràfic, que firma amb el pseudònim *El caballero audaz*, publica unes entrevistes amb totes aquelles persones que són tingudes per populars o per selectes. Aquestes entrevistes un dia han recollit les paraules d'en Valle Inclán i un altre les d'un torero o les d'un venedor ambulat idiota, decoració festiva dels carrers de Madrid.

Aquest reporter, imitador de *El Duende*, ha vingut a Barcelona, cercant material. Nosaltres reivindicuem per a aquest senyor el dret a buscar feina a Barcelona. An aquest senyor, alguns que's daleixen per obtenir la seva gracia reporteril, li varen oferir un banquet. Nosaltres tornem a reivindicar per a aquests senyors el dret de alimentar al pròxim i de procurar aconseguir la gloria de un interrogatori i d'uns clixés. Però aquest banquet va ésser presidit per l'escriptor Eugeni d'Ors, conegut per *Xenius*, otorgador d'elegancies espirituals i mestre, per nomenament propi, de cerimònies literàries.

«Havíem somniat un millorament en l'ambient espiritual de Barcelona en tal proporció, que ja un home natge a un home de l'estructura social i literària de'n X..... no hi fós possible. Havíem treballat en tal reforma del gust, en tal millorament de les exigències morals i de ciutadania, que ja inspiressin una aversió mateixa certs procediments artístics que certs procedi-

ments de política pintoresca i comercial... Amb gran pena i forta vergonya hem vist la Intel·ligència inhibir-se, tolerant que's fingís el comptar amb ella pels actes d'interessat ajupiment. No importa. Mal sia una sola veu que'n protesti, nosaltres som segurs que ella expressa la protesta dels millors...»

Les paraules d'aquest paragraf no són nostres. Fóren escrites el 22 de juny de 1915 pel senyor Eugeni d'Ors contra els qui oferírem an en Blasco Ibáñez un sopar, al seu pas per Barcelona, per l'amor i la fè que posava en els destins de la França. Ho férem ben desinteressadament, per amor an aquell amor a la França.

El senyor Ors ara se'u al costat del *Caballero Audaz*, li presideix la taula, li brinda el seu el·logi. Amb gran pena hem vist la Intel·ligència inhibir-se, tolerant que's fingís el comptar amb ella per a actes d'interessat ajupiment. El senyor Ors, conseguirà caure en *La Esfera* d'aquest cavaller audaç. I veurem a *Xenius* en l'Institut, a *Xenius* en família, a *Xenius* estudiant. Nosaltres també, a la manera de Claudina, podríem escriure: *Xenius* desapareix.

Si el senyor Moroder, de València, vé a Barcelona, confièm en que el senyor Eugeni d'Ors, li oferirà taula i discurs, perquè el senyor Moroder disposa de les fotografies de les capces de mistos de deu cèntims.





GLOSARI

ESPURNES DE LA GUERRA

Cada volta, en el curs de la guerra, que havem tingut un moment de dubte, un d'aquests moments en que havem pensat que'ls fets podien no ésser-nos favorables, havem anat a trobar un amic nostre, que és el perfecte optimista.

Aquest amic és un home sà, té salut, té força i té alegria, les tres virtuts cardinals per ésser optimista. Aquest amic és un home que va al grà. Que no mira mai els detalls. Si té d'atravessar el carrer, tant li fa passar sota les rodes dels automòbils i els tramvies: sencer o tarat, arriba a l'altra banda. Si s'ha proposat fer un negoci, no mira els que cauen a la dreta ni a l'esquerra: ell va de dret al seu negoci. Si li agrada una dona, l'embesteix i els que troba pel camí els treu a empentes. Aquest home, que pels seus fets sembla que tindria d'ésser alemany, és francòfil i és ben català, i el que sempre anem a trobar quan tenim un dubte.

Aquest amic sempre diu: «Ara va bé». Des del començament de la guerra, «tot va bé», «ara va bé». Quan creïem que la guerra seria curta, «ara va bé», «aviat ne sortirem». Quan vàrem veure que n'hi havia per anys, «millor, quan més duri, millor». Si reculen els russos, «ara va bé». Si prenen Serbia, «ara va bé». Per ell, fins ara, tot va bé. Per ell, va tan bé tot, que, al consultar-lo, ens mira amb compassió, que no podem menys d'averkonyir-nos, i dir-li «perdona, no dubtarem més i ens fiem de tú, passi lo que passi».

Al principi de lo de Verdun el vàrem anar a trobar, i va dir-nos: «La cosa és magnífica i va com una seda. Si els alemanys prenguessin Verdun, aniria molt bé. Al veure els homes que hi deixarien, seria un escarment tant gran, que no gosarien avençar més i haurien de demanar la pau. Si no el prenen, també anirà bé, perquè provaràn que no tenen forces; i si no avancen ni reculen, allavors són nostres: no tenen remei. Alemanya estarà sitiada, i tota nació sitiada, un jorn o altre té d'entregar-se. Sia com vulga, tenim d'anar bé. Ho sé del cert, perquè tinc confiança.»

Aquest amic, després va dir-nos una cosa que'ns feu meditar:

—Els alemanys—va dir—guanyaràn batalles; però acabaràn perdent la guerra. Els alemanys estaven preparats per batallar, però no per guanyar. Han comptat en tot: en l'exèrcit, en la disciplina, en el material, en l'organització, en l'administració; han comptat en conquerir regnes, en pendre ciutats i assaltar castells; però no han comptat amb lo principal: no han comptat amb la victòria. Ara va bé—ens va acabar dient.

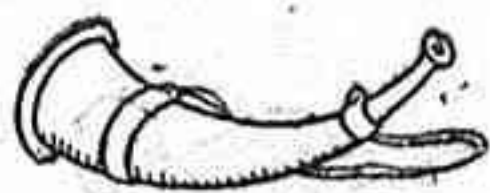
—Així ens hoensem—li vaig contestar.

—Li dic que anem bé.

—Moltès gràcies.

I vulgues que no, al veure'l tant segur, tant convençut, tant persuadit, un se'n va tot reconfortat per una pila de dies.

XARAU



Els vells

Dintre el meu cor qui trepida furiós encara dels vint anys, hi he sentit tota la grandesa morta d'aquesta paraula afrosa: la vellesa!...

En el passeig de la meua ciutat, una Rambla tota quieta, una Rambla ben provinciana, hi he trobat molts dematins a l'hora del sol a l'hivern, i a l'hora de l'ombra a l'estiu, assentats a sobre dels seus bancs de pedra, a quatre, a cinc, a sis homes que la cruesa i l'impietat dels altres els fa anomenar aixís, com el més gran dels pessimismes: són vells.

I sí, vells i tot, surten a mig dematí de la casa on viuen, anant, tot lentament, cap al seu banc de sempre, on hi troben al company de sempre. S'hi troben tots, el Pau, el Jordi, el Quicu, l'Aldavert, el Llorenç, el Laia... Van descuidats, no's veu en ells aquella correcció que indubtablement tenien vint anys enrera, el bigoti blanc mig daurat per la nicotina; mal rasurats; la gorra, enso-rrada i tot, deixa entreveure la manca de cabells canosos; la camisa sense planxar; la cara arrugada; els ulls han perdut l'expressió viva d'altres dies; les cames són feixugues; les mans balbes, tremoloses, sols els seus nirvis apreten per un instant, el bastó acompanyant, la crossa volguda, company dels seus dolors, de les seves penes... A la quietut de la Rambla provinciana ells parlen o escolten mentres un, amb les seves ulleres encerclades de plata antiga, davant dels seus ulls miops, llegeix el diari; l'altre hi fa el seu cigar tot pausadament, un cigar tan encorvat com ell mateix, llençant damunt dels seus companys glopades de fum tot lentament; un altre amb el seu bastó acompanyant, amb el seu gaiato amic, dibuixa damunt la sorra inexpressives ratlles...

Els vells!... Tota una historia vola a son damunt com una auriola del seu passat. Què feien anys enrera el Pau, el Jordi, el Quicu, l'Aldavert, el Llorenç, el Laia? L'un devia conreuar terres, l'altre devia fer de fuster, l'altre de manyà, l'altre de teixidor, l'altre de paleta, l'altre de carreter, i ara, quan els anys han posat en els seus muscles cansats la paraula inservible, els han dit que no podia l'un conreuar aquella terra que'n treia aquells fruits tan gemats; a l'altre que no podia clavar més claus ni menys fer anar el ribot; a l'altre que l'alçar ferros pesants o l'acostumat moviment de la llima, l'hi ocasionaria l'ofec, a l'altre que no tenia ja la vista prou bona per a vigilar el teixit, a l'altre que li podia rodar el cap a les bastides massa elevades i a l'altre que els seus punys no tenien prou fermesa per a subjectar el cavall qualsevol dia que, encabridant-se-li, posés en perill les mercancies o la seva propia vida.

Aixís la vellesa ha posat en ells el signe de caducitat, de que no serveixen per a res, de que no'ls volen per a res, de que no volen que facin res, i amb aquestes paraules els destrueixen tot un pervindre. Deuen sentir, mentres l'un fuma, mentres l'altre amb el seu gaiato amic dibuixa a la sorra inexpressives ratlles, mentres l'altre reposa llur cap damunt la crossa acompanyanta, que les arrugues s'enfondeixen més en la seva cara, que la medula s'enerva, que ses cames fallen, que les articulacions no funcionen prou bé, que els cabells cauen, que les seves dents no volen res més que sopes, i en les seves cares brunes s'hi mostra una tristesa, una melangia de sentir-se un destorb, un entrabanc i a dintre seu les il·lusions són no més que cendra i tan sols la recordança d'un passat que ha sigut fort, que ses cames feien llar-



CINE NACIONAL

«La mano que aún no aprieta», però que ja apretarà un dia o altre.



SORTINT DEL MUSIC-HALL

—Has llegit?... Els francesos donen un àpet an en Guimerà.

—Està bé. Ara, en justa correspondència, en Guimerà ens en hauria de donar un a les franceses.

gues caminades, que ses articulacions eren vitals, que els seus cabells tenien pentinats rumbosos, que les seves dents mocegaven bé, que ses mans havien estret les eines del treball, que els seus peus havien giravoltat a les més airoses dances, que en el seu cor hi havia tingut el més apassionat amor, que els seus braços havien abraçat a la seva dolça companya—aquella companya que l'espera dessota una creu de fusta i d'un tou de terra—i la mèdula no se li enervava mai posant fruits al món, els fills que avui el tenen com per caritat, se li remou a dintre seu com un record inefable, com a mostra d'una joia de immens valor, com una herència que ja ha traspasat als seus fills perquè, com ell, també disfruten de les delícies terrenals.

Sentir-se vell, sentir-se caduc, sentir-se mort, rosegant-li cada dia, com un corcò etern, aquesta idea afrosa, torturadora, un troç de la seva vida! Tenint, com tot té, a l'entorn seu, el mateix aire d'abans; que el sol és el mateix d'ahir; que els arbres d'aquella Rambla cada any posen, toçudament, les fulles noves; que sempre veia passar joves parelles que duïen l'amor com un emblema;

que passaven moces temptadores amb la seva garbositat, amb els seus ulls divins i amb la seva boca roja demanant petons; que el món no envelleix mai, i ell sí, ell sí que envelleix, el pobre vell, envelleix tant que ja ni era bò per a anar a la nit a fer una partida dels seus jòcs acostumats, no sentir, com abans, la delícia de poguer tancar la porta de la llar darrera seu i marxar amb els companys qui sab a on — com els dissabtes de la seva joventut, que tots eren de glòria—i passar una nit d'aventures i de faràndules!...

Allò era el retir, una mena de pensió per a la vellesa, el fruit aquells dies de vell caduc, quan no hi havia res per a ell, quan no li volien donar res, tan sols el menjar, el llit per a jeure, el rentar-lo i el vestir-lo, el donar-li unes quantes monedes per a el tabac, era la pensió, era el dot, era la setmanada de la seva llarga vida de treball, de penes, de dolors, de vicissituds. Allò era el descans, era el repòs; era, en una paraula definitiva: la mort.

*
*
*

...Avui, tot passant davant d'ells, assentats com sempre en el banc de pedra de la Rambla, els vells sostenien una conversa tot mirant-se atuits, extranyats, l'un a l'altre, tots somorts, i al del gaiato li tremolaven desesperadament les seves mans, aquelles mans que no tenia mai quietes per la feridura, tot preguntant amb inusitat anhel:

—On és el Jordi?... què s'ha fet del Jordi?...

—No ho sé... no ho sé...—responia un altre tot brandant tristement la testa.

—No ho sé... tampoc ho sé...—insistia el de mésenllà.

A la colla de sempre n'hi faltava un, hi faltava un company, i sense esser-hi tots no sabien departir, no sabien platicar, no sabien ni seure... I el company ausent, el company qui tenia el seu lloc buit

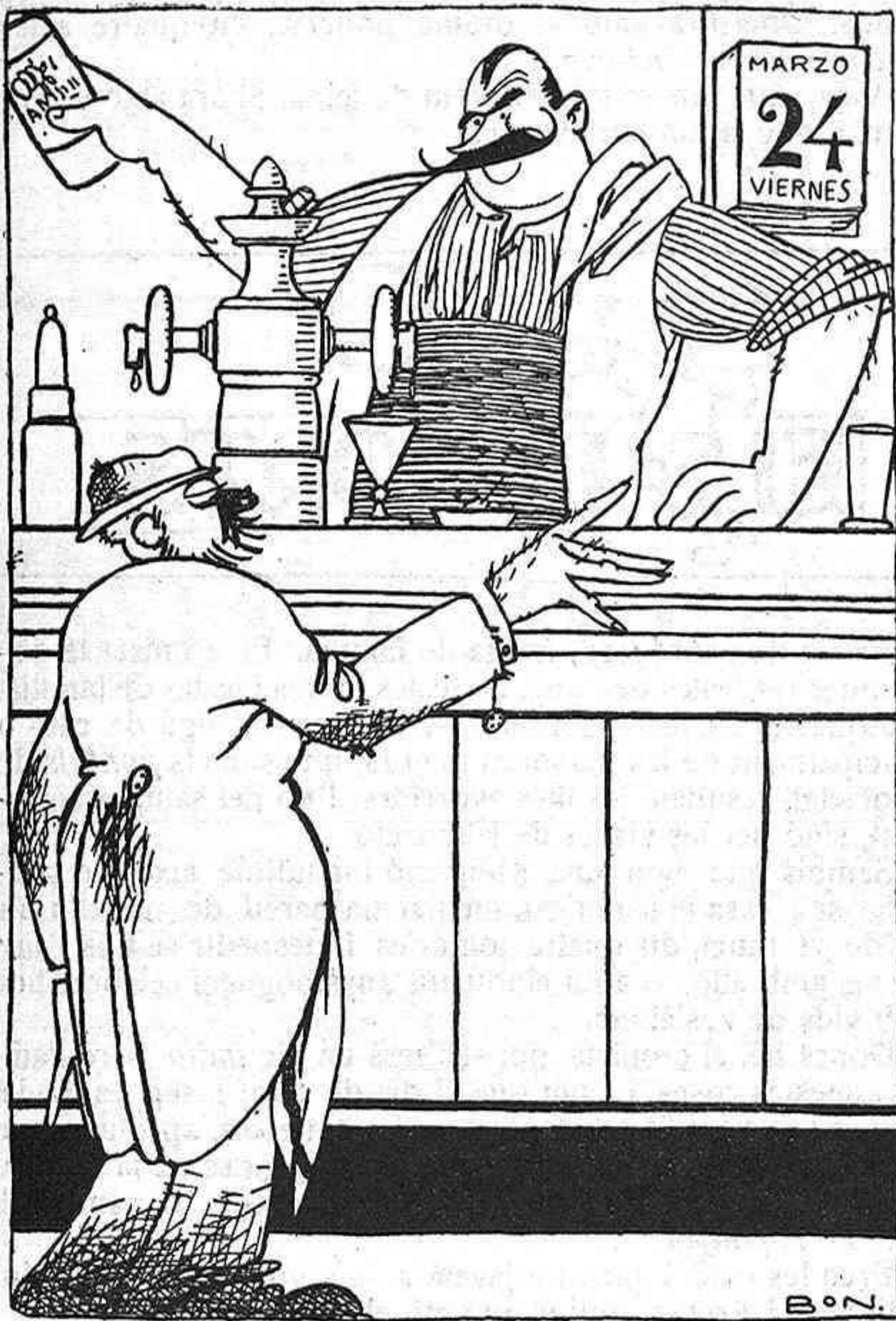
encara, ja no hi aniria més a assentar-se amb ells en aquell banc de la Rambla, en aquell banc de sempre, entre els companys de sempre... El Jordi s'havia mort.

I, tot dient això, per l'acera del davant d'ells, feia repicar els seus talons cridaners una moça que portava un tou de clavells, que damunt dels seus pits, lluïen amb tota la seva pompa. Un dels vells, aquell qui fumava poc a poc, llençant lentament glopades de fum, aixecà el cap i encara se la mirà, com tot rítmicament desapareixia passeig amunt... — JOAN PUIG PUJOL



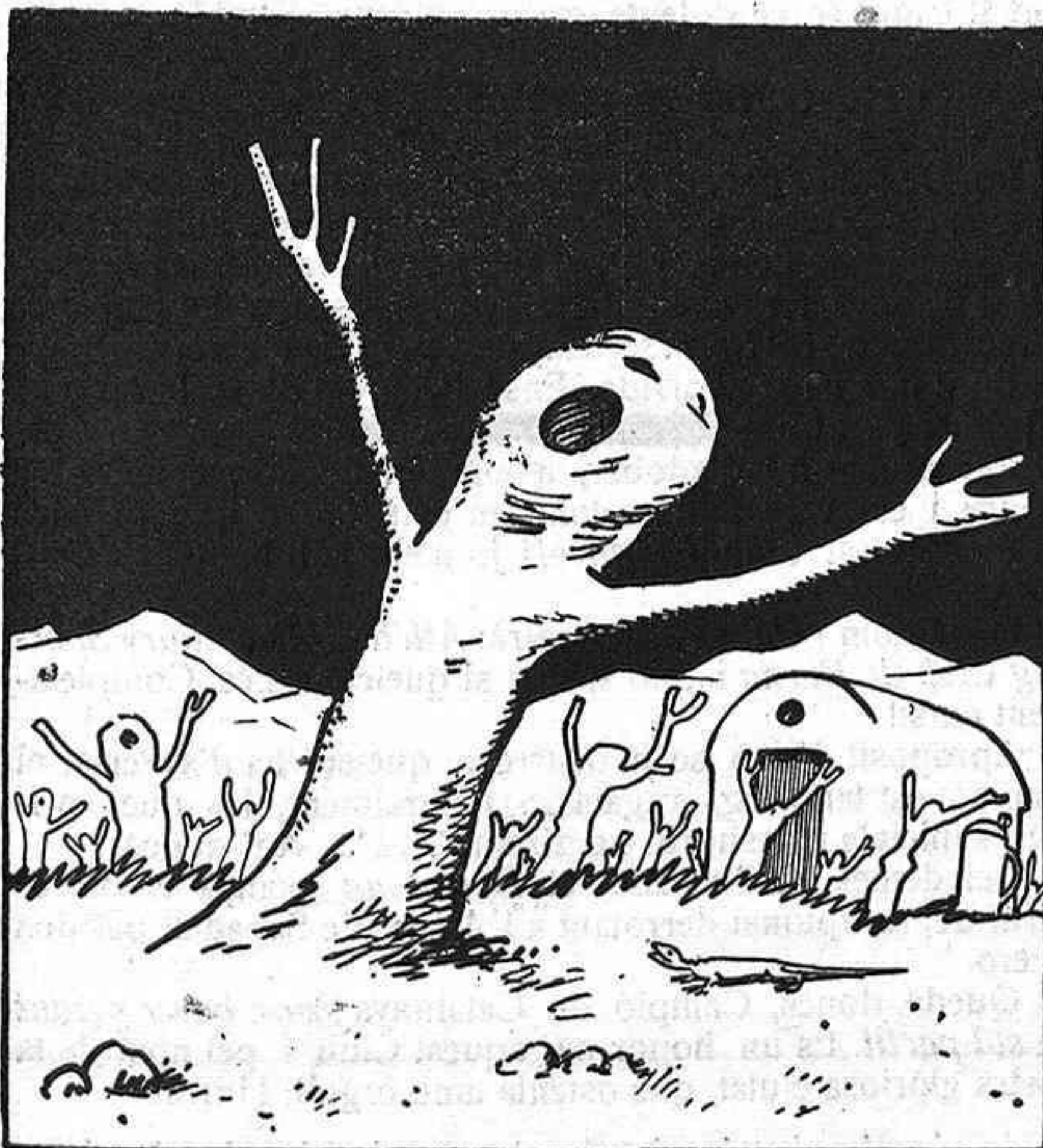
NOTES D'ART

A cà n Parés ha celebrat la seva exposició l'artista francès senyor Ferdinand Larroche. Se tracta d'un seguit de quadros i estudis d'Espanya i Italia. En Larroche pinta sincerament i sobriament. Les teles representant temes espanyols, ens plauen



ELS PROMISCUADORS

—Ah, és divendres?... Doncs posa-me'n cinc de barreja.



ELS POBRES CBPS

—Què fa aquest «primer agricultor de Espanya», que no presenta la dimissió!...

més que les que representen paisatges d'Italia. «Avila, a la posta de sol» és realment notable i així mateix altres teles amb processons i aspectes de la dita ciutat, de Segovia i de Madrid.

Lo d'Italia no'ns agrada tant; aquesta Venècia...

Don Josep M.^a Recoder, exposa en el mateix local una serie de retrats i estudis, els primers, de les més distingides damiselles de la *gente bien* de per aquí.

Els retrats donen una, no perfecta, perquè això és impossible, però bastant bona idea de la hermosura de la senyora Cuillaré de Morató, i de les senyoretas Reinoso, Barranco, Arolas, etc., etc.

Els estudis són molt estimables.

A Cà l'Esteve exposa el pintor Hermoso, les seves teles conserven aquella frescor característica de pintor de la Rufa, el qual ha millorat encara les seves condicions de dibuixant i progressa visiblement com a pintor.

A Cà l'Faïans, en Casas (Ramón) mostra una nova colecció de teles en les quals el pintor sembla haver-se recreiat fent-ho bonic. Ja no són les austeritats d'abans, és al revés, és un pintor habilitíssim que es complau en vencer dificultats per a arribar a una femenina delicadesa.



Empreses i companyies creuen encara en la seva salvació, mitjansant l'exploració del gènere alegre i sicalíptic.

Proba de lo que diem es que avui, dijous, s'inaugura una nova temporada de *vaudeville* en català al «Teatro Cómico» del Paral·lel. Segons notícies, formen la companyia valiosos elements (en Santpere?, en Bozzo?) i tenen un nodrit repertori d'obres, anunciant moltes i molt suggestives estrenes. Per a la funció d'aquesta nit, vetlla inaugural, se donarà al públic la comèdia en tres actes *La nit alegre*.

Si hi ha ocasió, parlarem d'aquest debut i de la citada obra. Ara que de *vaudeville* parlem, sabràn que allò de *L'Inviolable*, estrenat dissabte passat a l'«Espanyol», fou un èxit «de risa», si no esclatant, ben remarcable. Més que *vaudeville* és una comèdia d'enredo a la manera antiga, sense bacinades de verdor ni deshabilities, però amb una acció moguda i atapada de situacions còmiques, vestida amb un diàleg enginyós i abundant en acudits, que obliguen al franc somriure tot sovint i a la grassa rialla de tant en tant. Aquesta és la nostra opinió imparcial, tocant a *L'Inviolable*. No és de les millors d'en Maurici Hennequín, però tampoc és de les més desballestades. I facin el favor de creure'm a mi i no als revisters dels diaris.

L'endemà de l'estrena d'aquesta obra, vàrem volguer sapiguer opinions de la premsa i... tan de bó no ho haguéssim fet. Varem agafar tres diaris: l'un revister deia que el *vaudeville* estrenat era molt bó, l'altre que no valia res i l'altre que era passador. Nosaltres vàrem acabar per creure que el primer era amic incondicional de l'Hennequín, el segon enemic irreconciliable de l'Hennequín, i el tercer un indiferent que no coneixia ni de vista a l'Hennequín.

I, es clar, després de ben pesades les tres opinions, varem quedar-nos amb la de l'últim, acordant que *L'Inviolable* és una comèdia vaudevillesca que pot molt ben passar.

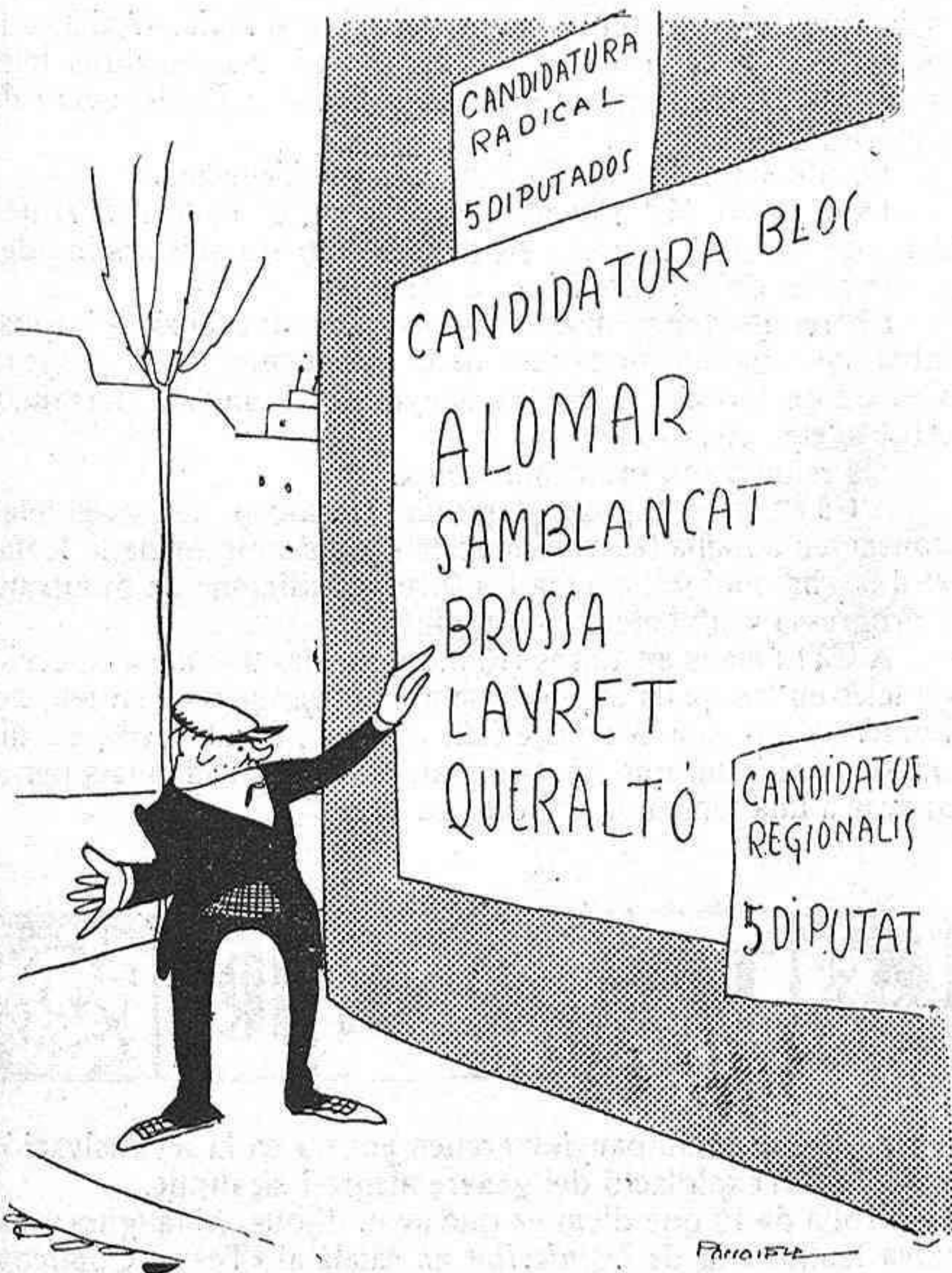
Els intèrprets tots molt bé, però distingint-s'hi notablement la senyoreta Jordi i els senyors Galceràn, Alfonso i Mir.

Al «Tívoli» anuncien per a aquesta setmana l'estrena de *Las mujeres malas*, comèdia lírica de Julià Moyrón, per la lletra, i del mestre Barrera per la música.

Altres acontèiments teatrals, grans i petits:

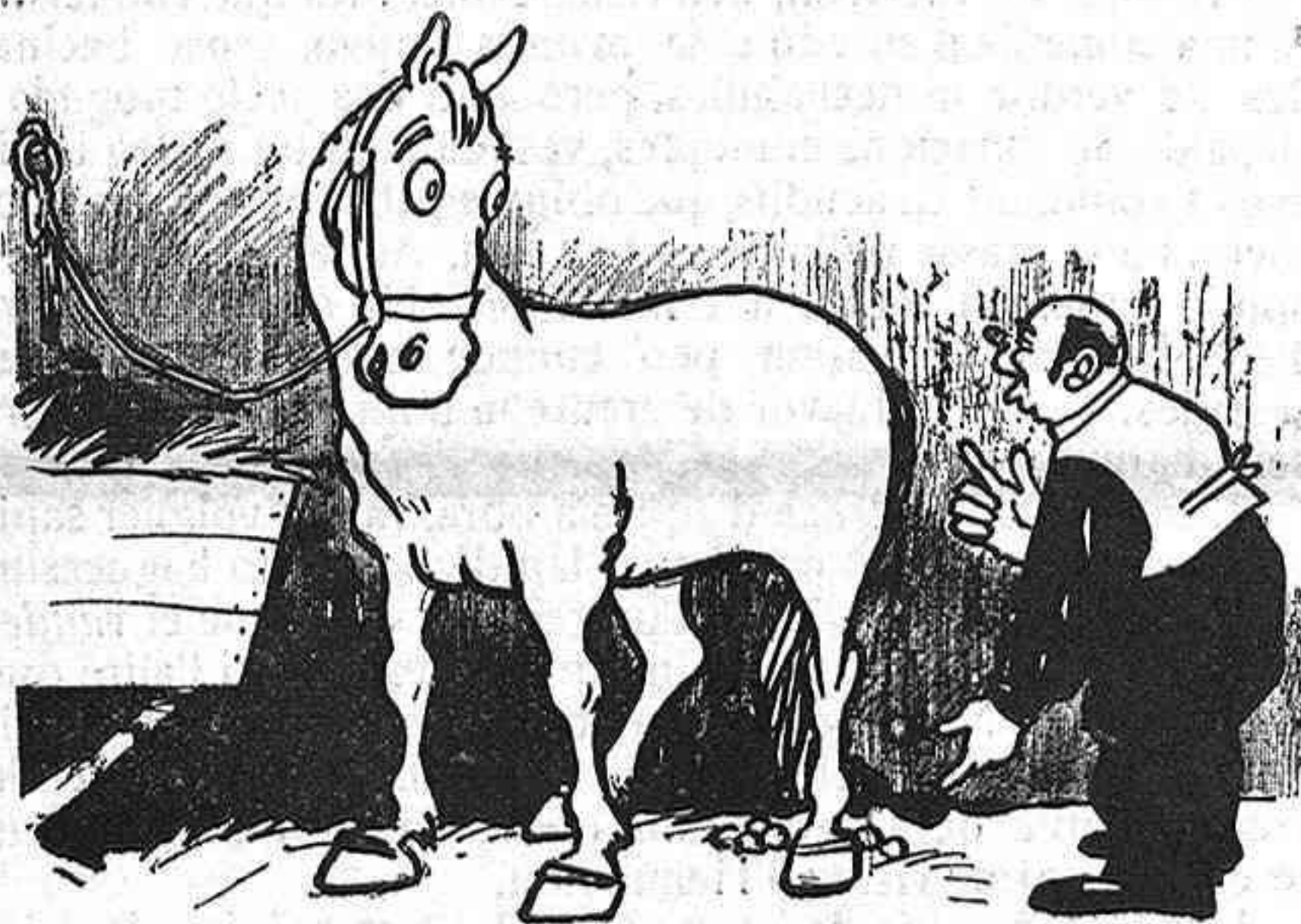
Si no hi ha novetat, aquesta nit s'estrenarà al «Romea» l'història còmica en dos actes *Los Gabrieles*, d'en López Montenegro.

Avui tindrà lloc al «Novedades», la despedida de la com



ADOBANT UN REFRÁ

—Sí, sí, no m'hi penso més; aquesta és la bona. Valen més 5 savis per conèixer que 10 boigs coneguts.



CAVALL SENSAT

—Pobre de tú!... Hauràs d'anar a la guerra.
—Caram! Sempre val més morir d'una bala allí, que morir *neutral* als toros.

panyia Morano, que tant brillant temporada, encara que curta, acaba de fer.

En el mateix teatre inaugurarà ses tasques, demà, divendres, la companyia de Ramón Caralt. Drama, comedia, guig-

nol, detectivisme, vaudeville... N'hi haurà per a tots els gustos. Obertura amb el drama policíac, en quatre actes, *La corte del rey Octavio*.

Vaja, que no ens entendrem de feina. Si ara això va tant animat, què farem per Pasqua?



El dia de Sant Josep, és dia de família. El cronista té distribuïdes les festes de l'any, en festes lliures i festes de família.

Aquestes darreres, sobretot si és el sant d'algú de casa o principalment de les persones majors, que són els *puntals* de la societat, resulten les més avorrides. I no pel sant, precisament, sinó per les visites de felicitació.

Sembla que sigui una obligació ineludible això de presentar-se a casa el santificat, menjar un parell de pastes i un xic de vi ranci, dir quatre tonteries i despedir-se fins l'any que ve, amb allò: D'aquí cinquanta anys poguem celebrar-ho! Amb vida de vostè! etc.

Doncs bé, el cronista, pot-ser serà un xic *indio*, però l'atipen aquestes coses i com que el dia de Sant Josep és diada familiar i va veure's condemnat a les mateixes, aprofitant un moment de *descans* va escapar-se de les grapes de la família i agafant un parell de tramvies va plantar-se al camp del R. C. D. Espanyol.

Eren les cinc i pico i estaven a la segona part del segon partit amb l'*Arenes*, millor dit amb el *Sorres* de Bilbao.

L'impresió que va causar-me el camp fou desoladora. No hi havia públic! Sols els qui no saben passar una festa sense foot-ball, els conseqüents, els incondicionals hi eren. Els demés no hi anaren.

La tarda, però, era dolenta, gris, *sosa*. I els jugadors imitant al temps foren dolents, grisos i *sosos*. Semblaven aprendents.

Dels de les *Sorres* n'hi havien alguns que anaven a l'hora, especialment un davanter, (en Bartureu) un mig, i els dos defenses. Dels de l'*Espanyol* quasibé cap, però els més dolents de tots, els davanters. En Sampere, se veu que s'ho ha cregut de serio allò de que servia per tot, que li van dir no fa gaire i, fent de davanter extrem dreta, va representar un paper de estraça. Els de les *Sorres* guanyaren per dos a zero.

En fi una tarda avorrida. Ens felicitarem de no haver anat al primer partit.

Per acabar-ho d'adobar, a entrada de fosc començà a ploure i em vaig mullar com un peix. Mireu que té mala sombra aquest *Club Espanyol*! Jo d'ells ja li hauria canviat el títol!

Facin com l'*Uni* que ara's dirà: *Atlètic-Universitary Sporting Club de Barña* i... no sabem si quelcom més. Completament cursi!

Apropòsit d'això se m'ocurreix, que si s'ha d'abreviar el nom aquest tan llarg, s'agafaran, naturalment, les dues primeres inicials i aleshores ne direm l'A. U... Au! doncs.

Pel demés, a Terrassa, el *Barcelona* guanyà el darrer partit del campionat derrotant a l'*Atlètic* de Sabadell per dos a zero.

Queda, doncs, Campió de Catalunya *sense haver perdut un sol partit*. Es un honor per aquest Club i pel nom de la nostra gloriosa ciutat, que ostenta amb orgull. Hurra!

Ademés de lo apuntat, diumenge passat hi hagué corredces pels nois del *Atlètic*, Casa de Família i per en Prat que va batre el record d'Espanya dels 800 metres.

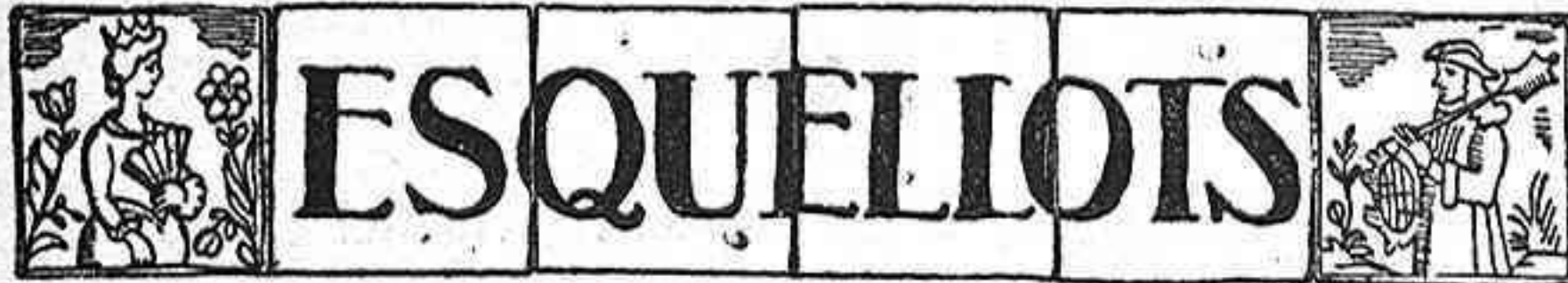
També al mar hi hagué regates a vela i a rem, aquestes darreres eliminatòries del Campionat d'Espanya pels bogadors del R. C. Marítim i la que guanyà de moment l'equip Bonet.

Tot són doncs preparatius per a les festes de primavera, la primera de les quals serà, indubtablement, el partit de foot-ball *Madrid-Barcelona* que diumenge tindrem el gust de presenciar i el qual ens dirà si, com sempre, els catalans quedaràn classificats per a les finals amb els vascongats.

En cas afirmatiu el *match* final tal vegada se celebri a Madrid i si és aixís tenim entès que es parla d'un tren especial per a anar-hi...

Veurem!

HIP



Els parlamentaris regionalistes han dirigit un manifest al poble, dient que si Catalunya obtenia l'autonomia integral seríem tan feliços que àdhuc Portugal se sentiria temptat i vindria a formar la Iberia. I amb ell ses colonies. Pot-ser també vindria la República. I el senyor Prat de la Riba llençaria la creu i seria el president d'una altra cosa i un bè negre.

Naturalment, el manifest, no'ns ha entusiasmat gaire.

Però vet-aquí que *La Epoca* de Madrid l'ataca furiosament... i oh, miracle! El manifest ens comença a agradar.

Ara sols faltaria que en Royo Villanova s'indignés, per a sortir nosaltres a la defensa dels lliguers.

* * *

Això de la defensa és un dir.

Ara més que mai havem de fer menjar la pols de la carretera als ambiciosos carques de La Lliga.

Els seus manifestos patrioters no són sinó plataformes electorals que s'ensorraràn com si fossin de cartró-pedra.

Estem en vigílies de la lluita i el nostre deure és col·locar-nos davant séu; davant dels lligaires i dels mals republicans.

I defensar els candidats del veritable poble, els del Bloc, que són gent jove, valenta i amb el cervell plè d'ideals reivindicadors.

Uns quants Agents de la Arrendataria de Cerilles varen registrar, l'altre dia, una casa del carrer de Riego incautant-se de 600 encenedors automàtics.

Ja sab lo que que's fa, ja la Cerillera.

Es queda amb els encenedors que troba, per que sab que van millor que'ls mistos.

L'anunciat banquet que la colònia francesa dedica a don Angel Gimerà amb motiu de la condecoració que li otorgà el Govern de la República, tindrà lloc demà a la nit a dos quarts de nou, a la *Maison Dorée*.

Hi han sigut convidats tots els que formaren en l'excursió a Perpinyà.

Continúa gravíssima la situació dels pagesos amb motiu de la actual manca de sulfat per a les vinyes.

Els governants, com sempre, plegats de braços, esperant del cel la solució.

¿Què hi diu a tot això el primer agricultor d'Espanya?

Mirin que'l perill no està precisament en els sulfats, sinó en els *sulfurats* que aqueixa terrible crisi en perspectiva pot produir.

Però aleshores sí que el govern trobarà la solució.

I la solució serà la guardia civil.

En Romanones ha fet un punt d'home: l'endemà d'haver presentat en Sala la dimissió, ens concedeix el Dipòsit franc.

Amb això sembla que vulgui donar una lliçó. «Tu'm claves una castanya; doncs jo't faig una manyaga.»

I així ha llepat la mà del que li ha ventat garrotada.

D'això no se'n diu alta política, sinó política de goç.

«Es tan grande la afluència de imponentes a la nueva Caja Postal de Ahorro, que el Administrador se ha visto obligado a abrir dos ventanillas.»

Mal fet; hauria estat millor una sola però més gran.

Ara amb dues hi haurà corrent d'aire.

NOTES DE CASA.

De la Companyia de Gas «Lebón i C.^a» acabem de rebre aquesta *atenta* invitació:

«Señor don.....

Muy señor nuestro: Siendo como es pagadero en los primeros días del mes, el gas consumido en el anterior, y no habiéndose hecho efectivos al cobrador de esta Compañía los recibos de febrero (57'07) nos vemos en el sensible caso de prevenir a usted, que si por todo el día..... del corriente no quedan liquidados, suspenderemos el suministro de gas.

Esperando su visita, somos de usted atentos s. s. q. b. s. m.

LEBON y C.^a

Sí, sí! Ja poden esperar assentats! A nosaltres ens agrada predicar amb l'exemple. Nosaltres no havem sigut mai mal pagadors, però tampoc volem que'ns prenguin el pèl.

Quan els senyors Lebón i C.^a rebaixin el preu del gas, aleshores... que'ns vinguin a *visitar* altra vegada, que cobraràn.

En Pere Corominas, acompanyat del cèlebre Roig i Pruna, ha celebrat ja el primer míting electoral.

Don Pere assegura que tot lo que s'ha donat a Catalunya és degut an ell, perquè ell va enamorar an en Lerroux i en Lerroux és la «querida» del comte de Romanones.

Vaja, vaja, vaja. Això és la vida austera? De totes maneres: *Gracias, señor elefante*.

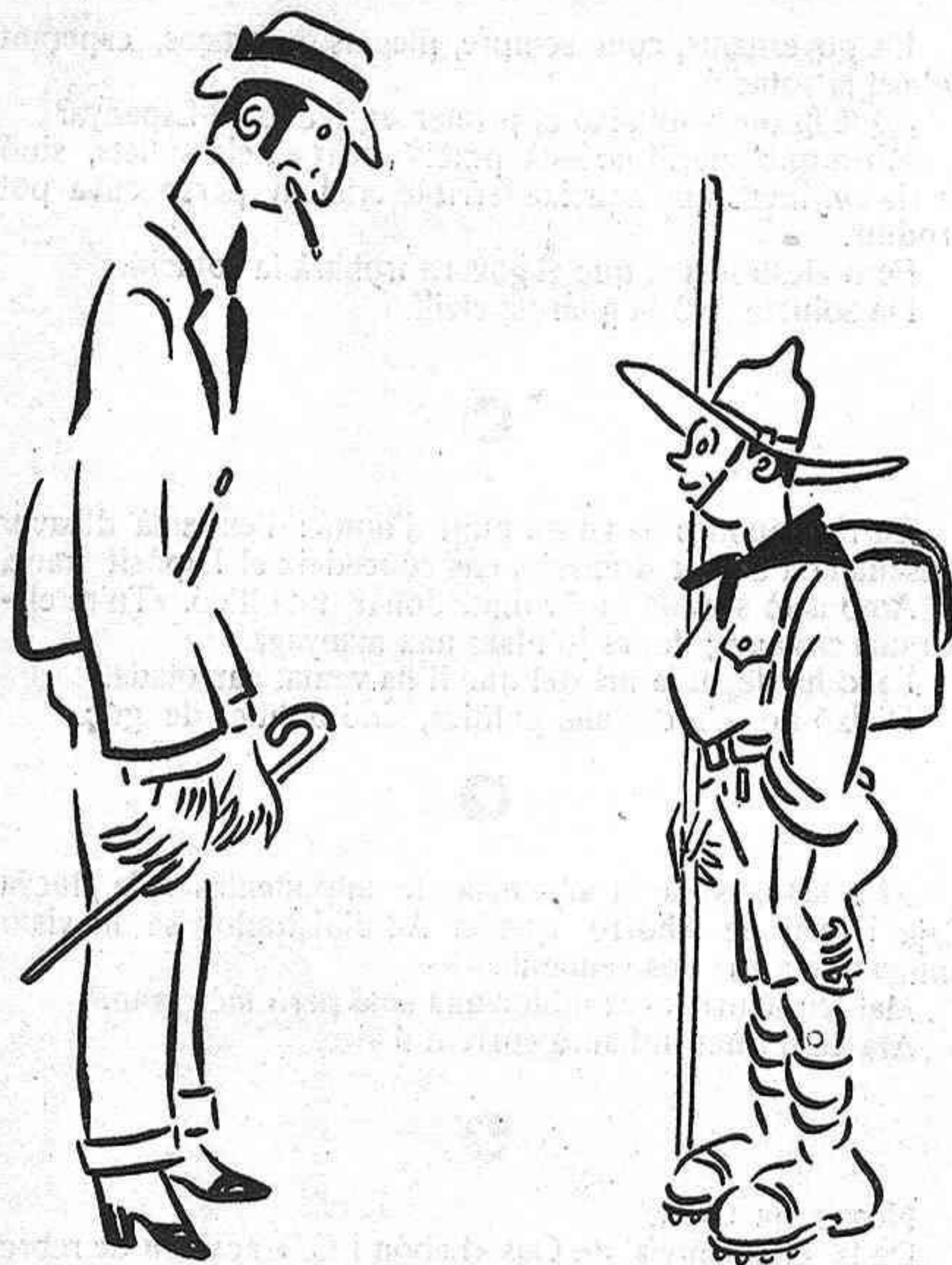
A l'arribada de don Alfons Sala varen tornar a sentir-se «Els Segadors». Per nosaltres molt bé, però ¿i vostès, senyors de La Lliga, què hi diuen? ¿No havíem quedat que prous estridencies? Miaul!

Llegim:

«Ayer de madrugada fué detenida una mujer que llevaba un saco lleno de cebollas...»

Injusticia!

I tants *cèbes* que corren a tot hora pel món, sense que ningú els hi digui res.



—Vas a la Font de la Teula? I jo que'm creia que qui sab quin era, l'ideal dels Exploradors.

Amb motiu del seu sant, la Pauleta ha rebut obsequis de dos pretendents, entre ells un ram de flors naturals esplèndid i un anell magnífic.

—Quin regalo et sembla millor?—pregunta a la seva mare. I aquesta li respòn:

—Això rai, compara'ls d'aquí vuit dies i ho sabrás ben bé del cert.

Un bohemí empedernit es presenta a la redacció d'un diari amb la pretensió de fer crítiques de llibres, de música i de teatre.

—Vol dir—fa el Director—que vostè té bones disposicions pràctiques en aquesta especialitat?

—Ui!—respòn el bohemí—M'hi he trobat tant sovint, en una situació... crítica!

Parlen, dos metges, de les respectives clientele:

—Sabs Fulano?

—Sí.

—Doncs encara no fa vuit dies va pagar-me dos mil duros.

—I què tenia?

—Això,... dos mil duros.

Un masover baixa a Barcelona a visitar els amos del mas, i troba a la senyora tota alegre.

—Sembla que està molt contenta, avui, donya Matilde...

—Ai, sí!... Figuri's que'l nen em vé amb la notícia de que al col·legi li han donat la primera medalla.

—Aixís ho comprenc. Veu? jo també sento una gran satisfacció quan me premien algun tocino a l'Exposició de Sant Isidre.



Humbert Boix: Vostè fa cara d'ésser més bon sportman que bon poeta.—Mas A. G. (Reus): Per al número extraordinari va arribar tard. Així com així tampoc hauria anat, perquè és magret.—Manel Noel: Lo mateix li dic.—Josep Barret Torras: Ni per la novetat ni per la forma ens han cridat l'atenció.—El Cavaller de la Trista Figura: No'ns agrada prou.—R. Valls: Si no tot, part.—Rubinat: Es defectuosa.—A. Prat Arjalaguer: Preferim col·laboració del gènere humorístic.—Manel Sagristà: Això no és llegir versos; això és mastegar rocs.—E. Vilaret: Gracies pel bon intent.—Joan Aubert i Manent: Lo mateix li dic.—C. Pujol: Es bastant mansoi.—Eudald Sala: No'ns convenen. S'aprofitarà un trenca-caps.—R. D.: No fa per casa.—Aguileta: Es massa fort.—Pep de Bagà: Altre dia serà.—Calau: Dispensi, però no hi ha de què.—Lluís Juher Sala: Veurem.—Maximino: Pot-ser sí.—Aristarchus: Es fluixet.

S'ha inaugurat solemniament, a Madrid, el funcionament de la Caixa Postal d'Estalvis.

La primera llibreta ha sigut adquirida per l'hereuet del rei, que hi ha posat una pesseta.

Aqueixa pesseta, al príncep d'Asturies li valdrà, d'aquí un any (al 3 per 100 d'interès) la friolera de cent tres cèntims.

D'això se'n diu donar exemple!

Que aprenguin els pobres!

Moltes i moltes poquesoltes se publiquen en els diaris de Barcelona, però s'ha de confessar que cap arriba al nivell dels «Ecos» que publica *El Dia Gráfico*.

Hi han uns comentaris al temps que fan venir ganes de ficar-se set anys sota terra com els que estudiaven per trampa; hi han unes notes sentimentals que fan plorar; unes altres notes de moral i educació ciutadana que't fan venir ganes de no gastar de la primera i tornar-te pocs modos.

Ara ha caigut en la gracia d'explicar tot lo que sent, miri: si vol vingui'm a veure i li contaré uns contes alemanys que encara són més poquesoltes que lo que vostè escriu, de tant que ho són fan riure.

A més, estaràn en caràcter.

Entre velles coneixenses:

—Ditxosos ulls!... On se fiquen que no'ls veig mai?

—Es que'ns havem traslladat a Sant Martí de Provensals.

—Ah, sí?... A quin carrer viuen?

—Apunti-s'ho. Carrer de la Eterna Memoria...

—Oh, així no cal que m'ho apunti. Ja me'n recordaré.

Antoni López, editor — Rambla del Mítg, núm. 20
Imprempta LA CAMPANA y L'ESQUELLA, Oim, 8
BARCELONA

Antoni López, editor, Rambla del Mig, 20, Llibreria Espanyola, Barcelona. Correu: Apartat n.º 2
TELÉFONO 4115

EDICIONS POPULARS D'EN SANTIAGO RUSIÑOL

Anant pel món. (2.ª edició)	Ptes. 1
El místic. (2.ª edició)	> 1 (Agotada)
Oracions. Am música d'E. Morera. (2.ª edició)	> 1
Fulls de la vida	> 1 (Agotada)
Els Jocs Florals de Canprosa. (2.ª edició)	> 1
El bon pollicia	> 1
Monòlegs	> 1 (Agotada)
La bona gent	> 1 (Agotada)
Tartarin de Tarascó. D'A. Daudet. (Quart miler)	> 1
El pati blau	> 1 (Agotada)
El poble gris	> 1 (Agotada)
La mare. (8.ª edició). (Quinzè miler)	> 1
La «merienda» fraternal. (4. miler)	> 1
L'Alegria que passa	> 1
L'heroe	> 1
Llibertat!	> 1
La fira de Neuilly	> 1
Els savis de Vilatrista	> 1
L'auca del senyor Esteve	> 1 (Agotada)
L'hereu Escampa	> 1
En Tartarin als Alps	> 1
La llei d'herència	> 1

Aucells de pas.	Ptes. 1
La intel·lectual	> 1
El redemptor	> 1
Cors de dona	> 1
El Teatre per dins	> 1
Dol d'«alivio»	> 1
El daltabaix	> 1
El titella prodig	> 1
La nit de l'amor	> 1
Del Born al Plata. (Impressions de viatge)	> 1 (Agotada)
Port-Tarascó, d'Alfons Daudet. Traducció	> 1
El pintor de miracles	> 1
La Verge del Mar	> 1
El despatriat	> 1
El triomf de la carn	> 1
L'illa de la calma	> 1 (Agotada)
L'Homenatge	> 1
La lepra	> 1
L'Arma	> 1
L'envelat de baix	> 1
Glosari, per Xarau	> 1
El català de «La Mancha»	> 1
El pobre viudo	> 1

DICCIONARI

CATALÀ - CASTELLÀ
CASTELLÀ - CATALÀ

per A. ROVIRA I VIRGILI

Un tom d'unes 900 planes, imprès sobre un paper finíssim i intransparent, relligat amb pegamoid

900 planes, 2 centímetres de gruix!! PTES. 10

Gramàtica Elemental

de la

Llengua Catalana

PER

A. ROVIRA I VIRGILI

Un tom tela

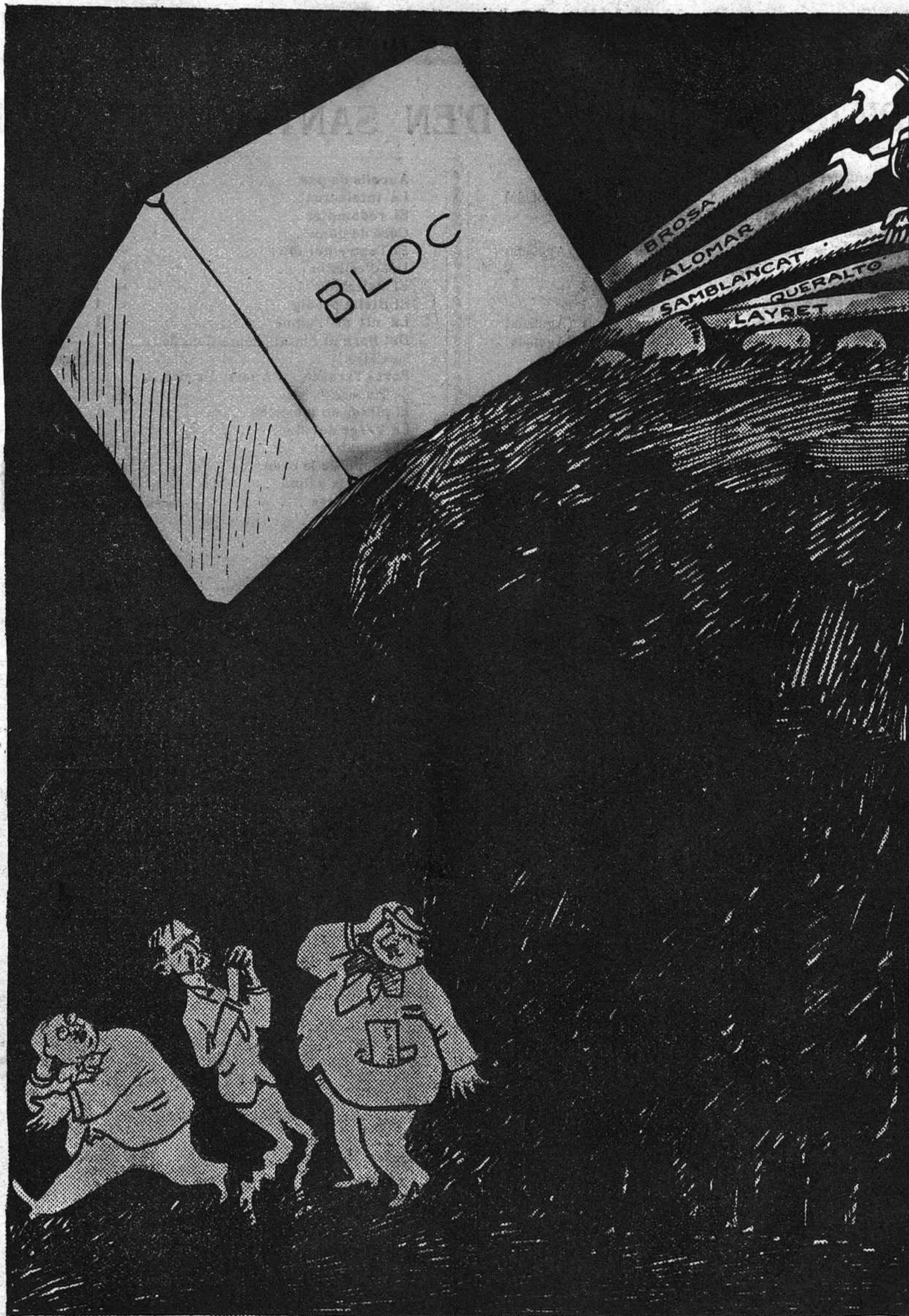
Pessetes 3

OBRES D'APELES MESTRES

Poemes de Mar	Ptes. 2
Poemes de Terra	> 2
Poemes d'Amor	> 2
Monòlegs	> 2
Nit de Reis (teatre)	> 1
Sirena	> 1
Pierrot lladre	> 1
Joan del Os	> 1

Odes serenes i Noves balades (edició popular)	Ptes. 1
Cants íntims (edició popular)	> 1
L'Estiu de Sant Martí (edició popular)	> 1
Pom de Cançons (edició popular)	> 1
Idilis, Llibre primer (edició popular)	> 1
Idilis, Llibre segon (edició popular)	> 1

NOTA.—Tothom qui vulgui adquirir qualsevol de dites obres, remetent l'import en lliurances del Gir Postal o bé en segells de franqueig al llibreter Antoni López, Rambla del Mig, 20, Barcelona, la rebrà a volta de correu, franca de ports. No responem d'extravios si no's remet, ademés, un ral per a certificat. Als corresponals se'ls otorguen rebaixes.



DAVANT DEL PERILL

-Sant Antoni ens gurdi de pendre mall!